

Ajankohtaista KKL:stä

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan
kalatalousaluepäivät

18.11.2025

Anne Mäkelä/KKL

Tässä esityksessä

- Lakimuutokset 2025 ja muuta lakiasiaa
- VOKE-hankkeen kuulumiset
- Kalatalousbudjetti 2026 ja rahoitukseen liittyvät asioita
- Tulevat tapahtumat

Tapio Gustafsson

Lainsäädännön muutoksia 2025 ja vähän jo ennustuksia vuodelle -26

- Vapaa-ajankalastajan saalisilmoitusvelvollisuus
- Laki eläinten hyvinvoinnista
- Metsähallituksen erätarkastajille ja muille kalastusvalvontaviranomaisille oikeus tarkastaa laukut ja saalisastiat - Ei koske kalastusvalvoja.
- Pieniä muutoksia merialueen (vapaa-ajankalastus) lohenkalastukseen.
- Ankeriaan vapaa-ajankalastus kielletty kokonaan merialueilla.
  - Marras-joulukuussa tietoa kummastakin
- Yhteisaluelain uudistus etenee jollain aikataululla

Oma Kala ja saalisilmoitusvelvollisuus

- 16 vuotta täyttäneet vapaa-ajan kalastajat
- Ilmoitusvelvollisuus koskee lohta, kyttyrälohta, järvilohtha, taimenta ja ankeriasta. Nieriää Kuolimossa ja Saimaalla sekä muualla Vuoksen vesistössä. Harjusta sisävesissä leveyspiirin 65° 00'N eteläpuolella sekä meressä.
- Ilmoitusvelvollisuus koskee myös vapautettuja kaloja.
- Saalisilmoituksen voi tehdä kolmella tavalla:
  - Omakala-sovelluksella
  - Lomakkeella Omakala-verkkosivuilla
  - Soittamalla tiistaisin tai torstaisin klo 12-14, puh. 029 532 28003
- **Kalatalousalueiden näkökulmasta olisi toivottavaa, että kalastajat ilmoittaisivat myös muut saalislajit Omakala-sovellukseen. Tietoja tarvitaan mm. KHS-päivityksissä ja kalastusrajoitusten arvioinnissa.**

Laki eläinten hyvinvoinnista

- Kalastusta koskevat säännökset on kirjattu kalastuslakiin
- Takaisin päästettävä kala on käsiteltävä mahdollisimman varovasti. Jos takaisin päästettävä kala on sellaisessa kunnossa, ettei sillä ole edellytyksiä selviytyä, se on lopetettava ennen vapauttamista.
- Saaliiksi tai syötiksi otettu kala on lopetettava mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti. Lopetusvelvollisuus ei koske suuria kalamääriä, ja siitä voidaan poiketa myös huonojen sääolosuhteiden vuoksi.
- Ravut voidaan lopettaa laittamalla ne riittävän suureen määrään kiehuvaa vettä siten, että ravut kuolevat mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti.

Yhteisaluelain uudistaminen

- Luonnos oli lausunnolla 22.8.2025 asti.
- Etäosallistumisen mahdollistamiseen ja etäkokousten salliminen keskeisin ehdotus.
- Kutsujen määräaikojen pidennys 14 päivästä 21 päivään.
- Suppeahko esitys uudistustarpeisiin verrattuna.

Toiminnanjohtajien työsuhde

- Veroviranomaisen mukaan kalastusalueiden toiminnanjohtajuuden hoitamiseen tarkoitettut toimeksiantosopimukset, joita yritykset tai yhdistykset toteuttavat, on muutettava siten, että toiminnanjohtajat palkataan suoraan kalastusalueiden palvelukseen.
- Veroviranomainen rinnastaa osakeyhtiön toimitusjohtajan toimeksiannon oikeusvaikutukset myös yhdistysten toiminnanjohtajien asemaan.
- Ongelma on siinä, että hallituksen esityksessä kalastuslaiksi mainitaan, että toiminnanjohtajan on oltava pakollinen elin kalastusalueella, eikä laissa edellytetä, että tällä elimellä olisi työsuhdetta alueeseen.
  - Lähtökohtana tässä on ollut, että työoikeudellista lainsäädäntöä ei sovelleta toiminnanjohtajaan, vaan kalastusalue voi vapaasti päättää sopimussuhteen tyypin toiminnanjohtajan kanssa.
  - Koska tätä ei ole avattu itse lain tekstissä, yksittäisissä verotarkastuksissa verotarkastajat eivät ole soveltaneet tätä tulkintaa, koska ohjeistusta ja oikeuskäytäntöä ei ole ollut saatavilla.

Toiminnanjohtajan aseman tulevaisuus

- Tilanteeseen on haettu ratkaisua MMM:ssä lainvalmistelun kautta, joten ongelma on tunnistettu laajasti.
- **Toiminnanjohtajien tosiasialliset tehtävät ratkaisevat.**
  - Ratkaistava kysymys on, että onko kalastuslain mukaisia toiminnanjohtajan tehtäviä mahdollista muuttaa niin paljon, että kytkös toimitusjohtajuuteen olisi mahdollista katsoa poistuneeksi.
  - *Tähän olisi varmaan hyvä kuulla miten kentällä suhtauduttaisiin kyseisten tehtävien muuttamiseen ja onko näkemyksiä siitä, kuka/mikä taho jatkossa hoitaisi mahdollisesti toiminnanjohtajalta pois siirrettäviä tehtäviä (Irena Pirhonen/MMM).*
- Lisäksi meiltä KKL:stä on pidetty esillä, että **toiminnanjohtajana voisi toimia luonnollinen henkilö tai rekisteröity yhteisö** (asunto-osakeyhtiölain mallin mukaisesti) ja tämä on ajatus on mukana.
  - Tämä lisäys ei kuitenkaan yksin ratkaise Verohallinnon tulkintalinjasta johtuvaa ongelmaa ja siksi tehtäviin joudutaan puuttumaan jos muutosta halutaan.
- Ennen kuin muutos astuu voimaan, ei ratkaisun toimivuutta voida arvioida.

Yhdistämistoimitukset ja osakaskuntatoiminnan järjeistäminen - VOKE 1

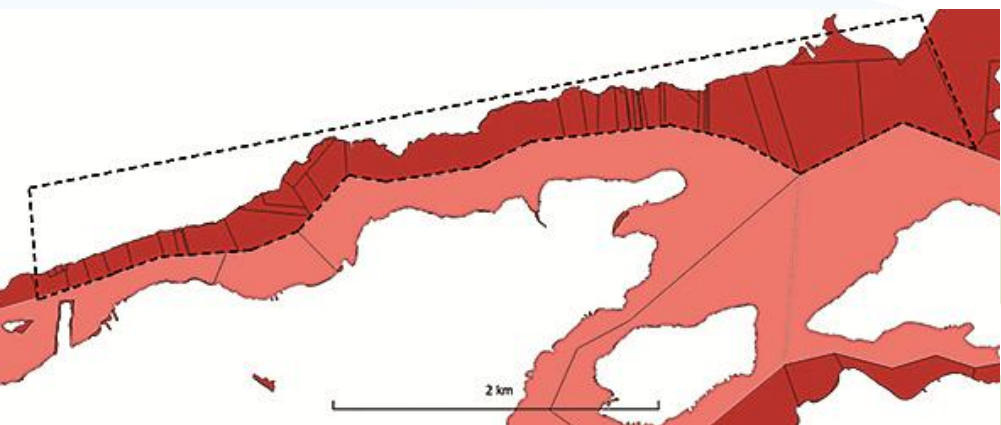
- Osakaskuntien yhdistämisille on suuri tarve ja niihin pitää saada ulkopuolista rahoitusta.
- Yksiköiden pieni koko ja toimijoiden ikääntyminen vievät toiminnasta tehoa. Perustoiminnat, kuten kalavedenhoito ja kalastuksenvalvonta eivät toimi.
- Osakaskuntien yhdistämisten avulla kustannuksia voidaan vähentää ja toteuttaa suunnitelmallisempaa kalavedenhoitoa.
- Työ palvelisi koko kalatalousketjua, vapaa-ajankalastajista kaupallisiin kalastajiin.

[Hankeraportti](#)

VOKE II - miten käytännössä kohti toimivampaa vesiomistusta?

Kuvassa näkyy Kirjalansalmen pohjoisranta Kaarinassa, jossa noin 6 km pitkällä rantaviivalla sijaitsee yhteensä 34 yksityistä kiinteistöä ja yhteisiä vesialueita. Kokonaispinta-ala on 188,95 hehtaaria, josta 87,6 hehtaaria muodostuu 14 yhteisestä vesialueesta ja 101,35 hehtaaria kuuluu 20 yksityiselle kiinteistölle.

- KKL sai 70 000 euroa eduskunnalta jatkaa töitä osakaskuntien yhdistymisien edistämiseksi ja osakaskuntien sekä vedenomistajien yhteistyön lisäämisen parissa.
- **Nyt jatkunut työ on jakaantunut useaan eri kokonaisuuteen.**
- **Käytännön ohjeita niin jaettavaksi kuin nettisivuille.**
- **Sopimusratkaisujen selvittäminen.**
- **Sopimusmallien luominen tunnistettujen tarpeiden pohjalta.**

Voke II - muutamia yleisiä huomioita sopimisen tarpeista

- HUOM! Ketään ei taaskaan pakoteta mihinkään - sopiminen perustuu osapuolten omaan tahtoon.
- Liian usein asioiden hoidosta on sovittu joskus ammuin ja suullisesti ja huomioimatta mitkä asiat ovat sopimusvapauden piirissä.
- Liian usein sopimukset ja asiat joita niiden pohjalta hoidetaan eivät käytännössä kohtaa.
- Lakisääteisten velvoitteiden hoitaminen on harvoin sopimisen keskiössä, mikä on kalastuksen järjestämisen näkökulmasta ongelmallista.
- Kalastusluvut ja metsästysluvut kyllä hoituvat vanhoillakin sopimuksilla, mutta ne ratkaisevat vain hyvin pienen osan eteen tulevista tilanteista.
- Suurin ongelma on päätöksenteon osallistumiseen syntyvä vaje, joka usein vain syvenee.
- Kehotamme jälleen kerran vakavasti katsomaan peiliin. Aika ratkoa näitä kysymyksiä on, kun ongelmia ei vielä ole.

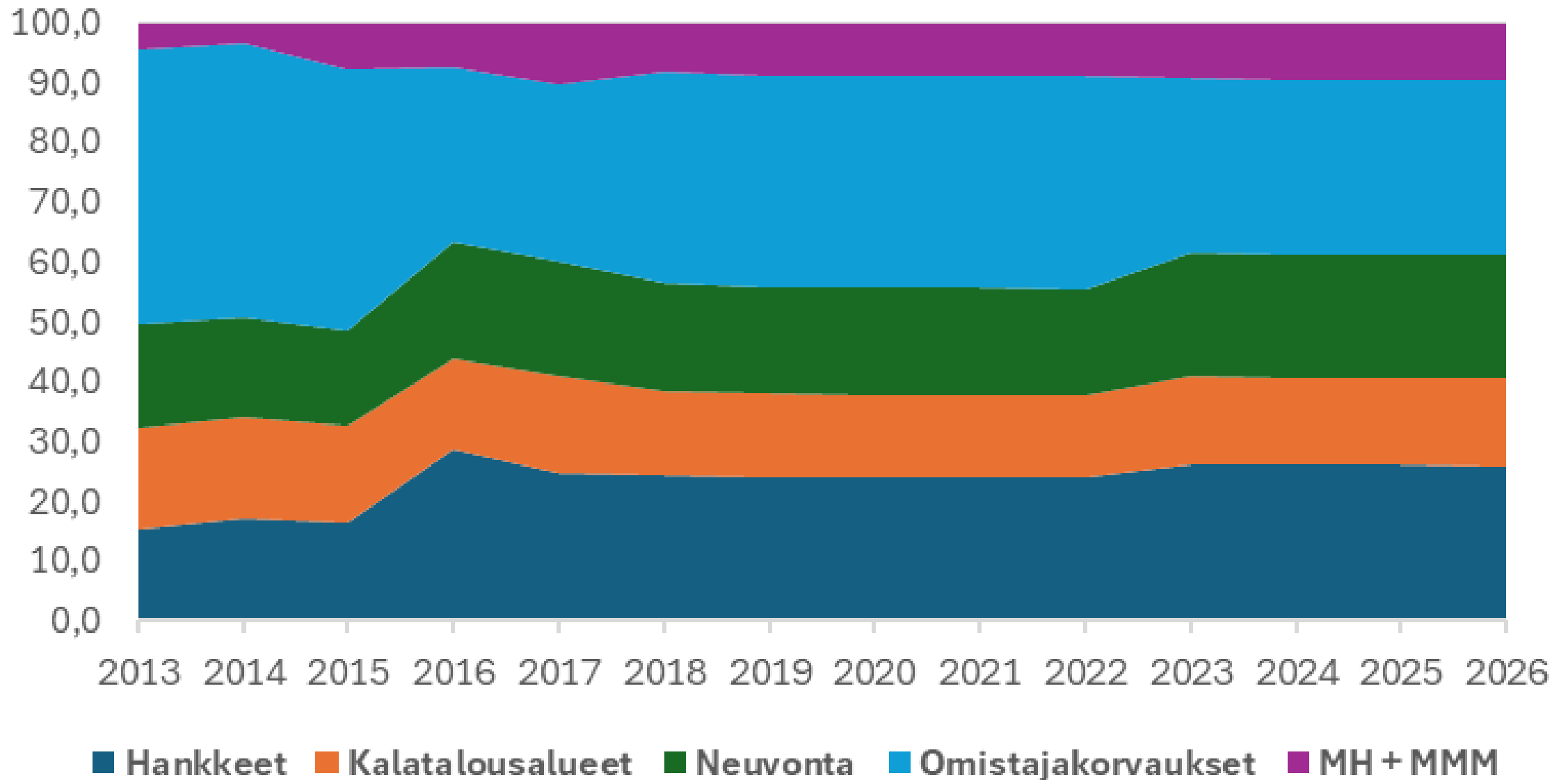
Kalatalouden rahoitus 2026

- Perustuu vuoden 2024 kalastonhoitomaksukertymään
- 3 % lasku edelliseen vuoteen verrattuna

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026*
Kalatalousalueet	1 186 000	1 123 000	1 450 000	1 480 000	1 409 000	1 440 000	1 395 000
Neuvonta	1 520 000	1 580 000	1 820 000	2 100 000	2 000 000	2 040 000	2 000 000
Edistämisrahat	2 055 000	2 135 000	2 500 000	2 675 000	2 550 000	2 600 000	2 500 000
Maksunkantokulut	650 000	680 000	800 000	800 000	775 000	780 000	760 000
Omistajakorvaukset	3 050 000	3 170 000	3 735 000	3 000 000	2 860 000	2 910 000	2 825 000
Rekisterikulut	100 000	100 000	120 000	120 000	145 000	150 000	145 000
Yhteensä	8 561 000	8 900 000	10 425 000	10 175 000	9 739 000	9 920 000	9 625 000

*VM esitys

Kh-maksun käyttö eri tarkoituksiin, %

Kalatalousalueiden rahoitus

- Kalatalousalueiden rahoituksen kasvattaminen ja siirtäminen budjettiperusteiseksi - pois kalatalouden edistämisen momentilta.
- Kalatalousalueet hoitavat lakisääteisiä tehtäviä. Nykyinen rahoitus riittää vain hallinnon pyörittämiseen - kalatalousalueet elävät ”vanhoilla säästöillä”.
- Käyttö- ja hoitosuunnitelmien tehokas toimeenpano edellyttää vähintään kaksinkertaista rahoitusta.

2024 uusi vieherasitusselvitys ja uudet jakoperusteet

LOVIISAN SAARISTON KTA				
	Vuosi	2022	2023	2024
Toiminta-avustus		12 822	13 071	12 481
Edistämisvaroja		4 334	15 500	9 000
Muut tulot		1 800	0	1 320
Omistajakorvukset, sopimus		12 576	10 127	3 008
Omistajakorvukset, 50 €		3 856	3 943	2 328
Omistajakorvaukset, vanhentuneet		3 559	4 380	3 862
Omistajakorvaukset, ELY/AVI			0	20 193
		38 948	47 021	52 192
Kalastuksenvälvonta		5 608	8 813	7 593
Kalvedenhoito		9 500	5 680	6 530
Tiedotus		490	9 031	1 481
Hallinto		21 183	24 272	23 876
		36 780	47 797	39 480
Yli-/alijäämä		2 168	-777	12 712

AVI:in tallentut ”vanhat rahat” pelastivat viime vuonna monin paikoin taloutta.

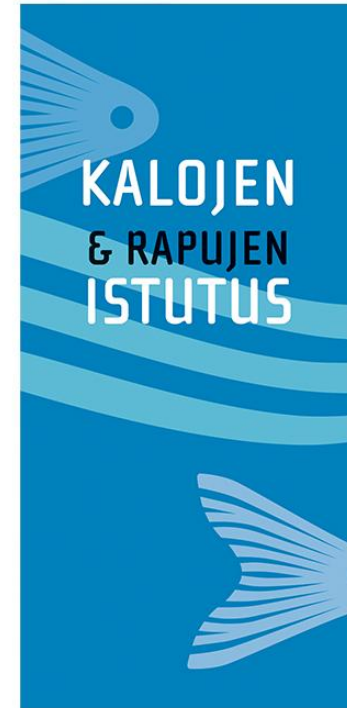

Kaupallinen kalastus yleiskalastusoikeudella

- Kaikuluotaustekniikan kehittyessä ja yleistyessä keskusteluun on noussut yleiskalastusoikeuden käyttö kaupalliseen kalastukseen
- Vesialueen omistajat ovat suurin häviöjä
- => mahdollisesti muutos kalastuslain 7 §, yleiskalastusoikeudet
- Kalatalouden keskusliiton valmistelema lakialoite, joka toimitetaan MMM:lle jollain aikataululla
  - Pakettiin kuuluu myös 91 §:n muutosehdotus, jossa satunnaisesti myytävän vähäisen kala- tai rapuerän myynti suoraan kuluttajalle poistettaisiin
    - ”Muut kuin kaupalliset kalastajat eivät saa harjoittaa sisävesiltä kalastamansa tai lukuunsa kalastetun saaliin ensimyyntiä lukuun ottamatta suoraan lopulliselle kuluttajalle satunnaisesti myytävää vähäistä kala- tai rapuerää”.
    - HE:ssä täsmennetty seuraavasti: ”Vähäisenä määränä voitaisiin pitää enintään sataa kiloa perkaamatonta kalaa taikka kolmeasataa rapua vuodessa. Pienen määrän myynti sallittaisiin, jotta tavanomainen naapurille tai tuttaville tapahtuva vähäinen myynti olisi jatkossakin mahdollista.”

Tutustu mallilomakkeisiimme ja muuhun materiaaliin osoitteessa ahven.net!

- Osoitteessa ahven.net on paljon hyödyllistä tietoa. Muun muassa:
  - Esitteitä
  - Poikkeuslupahakemus ankeriaankalastukselle
  - Sopimusmalleja kalastuksenvalvojille
  - jne.
- Tilaa ahvenposti -uutiskirjeemme, niin saat tuoretta tietoa ajankohtaisista asioista suoraan sähköpostiisi!

Muistattehan ilmoittaa istutukset SÄHIIN!

Kuva: Tapio Gustafsson

KKL:n tulevia koulutuksia/tapahtumia

- Hyljekarkotinkursseja 4 kpl marras-joulukuussa (ilmainen)
- Kalastuksenvalvontakoulutukset jatkuvat, myös jatkokoulutusta luvassa - muistakaa, että meillä on myös verkkokoulutus YouTubessa! (ilmainen)
- Valtakunnalliset kalatalousaluepäivät Siljalla 11.-13.3.2025.
  - Viimeinen ilmoittautumispäivä joulukuussa 2025

ahven.net

*”KALATALOUDEN KESKUSLIITTO - HYVINVOIVAT
KALAVEDET JA KESTÄVÄ KALASTUS”*